

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Masterplan Kijkduin

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

22 juli 2009 / rapportnummer 2195-121

1. OORDEEL OVER HET MER

De gemeente Den Haag heeft het voornemen het Masterplan Kijkduin vast te stellen. In dit Masterplan geeft de gemeente Den Haag haar visie op de ontwikkelingen in Kijkduin voor onder meer wonen en recreëren. Bij dit masterplan wordt een milieueffectrapportage(m.e.r.)-procedure doorlopen. De gemeenteraad van Den Haag is hiervoor bevoegd gezag.

De Commissie voor de m.e.r. (de Commissie)¹ is van oordeel dat de essentiële informatie voor de besluitvorming over het Masterplan Kijkduin in het plan-milieueffectrapport (plan-MER) aanwezig is.

Het plan-MER en het Masterplan geven op overzichtelijke wijze de ambities en effecten weer van de ontwikkelingen in Kijkduin. Ook de daaruit voortvloeiende (milieu)knelpunten zijn goed in beeld gebracht. Het MER en de samenvatting zijn prettig leesbaar.

De Commissie constateert dat de alternatieven in het Masterplan (Groene grens, Groene lijnen en Groene verbinding) niet direct zijn gekoppeld aan de alternatieven in het plan-MER (A, B en C). Dit geldt ook voor het voorkeursalternatief “Groene grens plus” in het Masterplan en het voorkeursalternatief uit de plan-MER. De bandbreedte van effecten is in voldoende mate in beeld gebracht.

De Commissie is van oordeel dat het plan-MER de gevolgen op natuur op hoofdlijnen voldoende inzichtelijk maakt. Het is de Commissie niet duidelijk of het Masterplan uiteindelijk ook daadwerkelijk past binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998. De mitigerende maatregelen, genoemd in de passende beoordeling, zijn niet opgenomen in het Masterplan. Daarnaast is er mogelijk een toename in stikstofdepositie op delen van de Natura 2000-gebieden, waardoor bij een reeds overbelaste situatie significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten. Dit kan in een volgende fase van de besluitvorming verder worden uitgewerkt.

De Commissie constateert dat ten aanzien van de verkeersveiligheid en parkeerdruk in het plangebied en de effecten op landschap nog nadere uitwerking nodig en mogelijk is.

De geadviseerde uitwerkingen voor natuur, verkeersveiligheid, parkeren en landschap kunnen plaatsvinden in het kader van de nog op te stellen bestemmingsplannen.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Natuur

1.1.1 Relatie Masterplan en plan-MER

De relatie tussen plan-MER en passende beoordeling enerzijds en het Masterplan anderzijds is moeilijk herleidbaar. In de passende beoordeling worden diverse mitigerende maatregelen benoemd waardoor mogelijke significant ne-

¹ Voor informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door de initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen opgenomen.

gatieve gevolgen en aantasting van natuurlijke kenmerken kunnen worden voorkomen of verminderd. Het is echter niet duidelijk of deze maatregelen ook onderdeel gaan uitmaken van het definitieve Masterplan. Hierdoor blijft het onduidelijk of het Masterplan uiteindelijk ook daadwerkelijk past binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998.

- De Commissie adviseert (realistische) maatregelen, die de mogelijke aantasting van natuurlijke kenmerken kunnen voorkomen of verminderen, onderdeel uit te laten maken van het Masterplan en aan te geven of daarmee kan worden voldaan aan de vereisten van de Natuurbeschermingswet 1998.

1.1.2 Verzurende en vermestende depositie

De Commissie constateert dat ten aanzien van de verzurende en vermestende depositie het plan een toename van maximaal 14,5 mol/ha/jaar stikstof tot gevolg heeft op delen van de Natura 2000-gebieden “Solleveld en Kapittelduinen” en “Westduinpark en Wapendal”. In deze gebieden wordt in bepaalde delen de kritische depositiewaarde reeds fors overschreden. De depositietoename van 14,5 mol lijkt de Commissie een overschatting gezien de aard van het initiatief.

Het plan-MER geeft aan dat een generieke (landelijke) afname van 107 mol/ha/jaar stikstof zal optreden. Deze generieke afname wordt vervolgens in relatie gebracht met de toename ten gevolge van het Masterplan. Het daadwerkelijk optreden van deze generieke afname is echter onzeker.

Ook al wordt de afname wel gerealiseerd, dan blijft de achtergrondconcentratie boven de kritische depositiewaarde en treedt door realisatie van de activiteiten in het Masterplan een verhoging van stikstofdepositie op.

De Commissie ziet de beoordeling in het plan-MER als een risico-inschatting voor het plan. Hiermee is de benodigde informatie in het plan-MER aanwezig voor de besluitvorming over het structuurplan. In de uitwerking zal moeten worden gezien hoe met de emissie- en depositieproblematiek wordt omgegaan.

De Commissie adviseert voor de volgende fase in de besluitvorming inzichtelijk te maken:

- hoe en wanneer de verwachte generieke afname tot stand komt en wie daarvoor verantwoordelijk is;
- waardoor de toename in depositie wordt veroorzaakt;
- hoe en waar de toename van depositie (maximaal 14,5 mol) tot stand komt;
- welke gevolgen dit heeft voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.

2.2 Verkeer

Parkeren vormt in de huidige situatie op piekmomenten een probleem. Dit blijft ook zo in de toekomstige situatie: in het plan zijn geen maatregelen opgenomen om deze problematiek op te lossen. Een parkeerbalans geeft meer inzicht in vraag en aanbod van parkeervoorzieningen en is belangrijke informatie voor de uiteindelijke vormgeving, locatie en/of noodzakelijke omvang van de parkeervoorzieningen.

- De Commissie adviseert bij het opstellen van het (voor)ontwerpbestemmingsplan een parkeerbalans op te stellen en te benutten bij de verdere keuzes ten aanzien van de parkeervoorzieningen.

De Commissie constateert dat verkeersveiligheid is vertaald als “oversteekbaarheid van de wegen”. Met de analyse van deze oversteekbaarheid verwacht de Commissie dat de belangrijkste punten ten aanzien van verkeersveiligheid belicht zijn. Echter in het plan-MER wordt niet ingegaan op de huidige verkeersongevalsituatie en de mogelijke veranderingen daarin door het plan. Hierdoor blijven mogelijk verkeersveiligheidsknelpunten buiten beeld.

■ De Commissie adviseert bij het opstellen van het (voor)ontwerpbestemmingsplan een analyse uit te voeren van de huidige verkeersongevalsituatie, mogelijke verbeterpunten te benoemen en voor zover mogelijk is bij de inrichting van het plangebied te versterken.

2.3 Landschap

In het Masterplan worden met een aantal artist impressions en referentiebeelden de mogelijke ontwikkelingen gevisualiseerd. Visualisaties kunnen een hulpmiddel zijn bij de beoordeling van de effecten van onder meer de bouwhoogtes op ‘natuurschoon’. De gegeven visualisaties van de ontwikkelingen in de ontwikkelvelden A1 t/m A3 beperken zich tot waarnemingen vanaf het strand terwijl de effectbeoordeling op het aspect ‘natuurschoon’ betrekking heeft op het duingebied. Daardoor kan bij de toetsing aan het provinciale kader ‘natuurschoon’ het voornemen voor wat betreft de bouwhoogtes en de bouwmassa’s niet optimaal beoordeeld worden.

■ De Commissie adviseert om dergelijke stedelijk landschappelijke visualisaties, ten behoeve van de toetsing aan het provinciaal toetsingskader ‘natuurschoon’, te maken ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing plan-MER

Initiatiefnemer: Dienst Stedelijke Ontwikkeling gemeente Den Haag

Bevoegd gezag: Dienst Stadsbeheer gemeente Den Haag

Besluit: vaststellen masterplan Kijkduin

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. R.J.M. Kleijberg

drs. ing. T. Prins

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

ir. K.A.A. van der Spek

ir. C.T. Smit (secretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het MER. Zij gaat daarbij uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER (zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer) en de documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Masterplan Kijkduin;
- plan-MER;
- bijlagenrapport;
- stikstofdepositieberekening in het kader van de plan-MER Masterplan Kijkduin.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurale gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van 11 december 2008

is niet ter inzage gelegd

advies aanvraag: 25 november 2008

advies reikwijdte en detailniveau: 18 februari 2009

kennisgeving MER in 'De Posthoorn' van 27 mei 2009

ter inzage legging MER: 27 mei t/m 8 juli 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 14 juli 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 22 juli 2009

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Anoniem
2. Algemene Vereniging Natuurbescherming (AVN), Den Haag
3. Hoogheemraadschap van Delfland, Delft
4. Hoogheemraadschap van Delfland, Delft
5. Gemeente Rijswijk, Rijswijk
6. Ministerie van Defensie, Utrecht
7. NV Nederlandse Gasunie, Groningen
8. Gemeente Westland, Naaldwijk
9. Edwin Vergouwen en Nienke Albersen-Vergouwen, Den Haag
10. Commissie Loosduinen, Den Haag
11. J.F. Flotman, Den Haag
12. Arend Rooseboom, Den Haag
13. Haags Milieucentrum, Den Haag
14. Dunea duin en water, Den Haag
15. Gemeente Leidschendam-Voorburg, Leidschendam
16. Stadsgewest Haaglanden, Den Haag
17. M. Roest, Den Haag
18. C.S. Grotenhuis, Den Haag
19. Vereniging voor Bewonersbelangen Segbroeklaan Sportlaan (VBSS), Den Haag
20. Stichting Bewonersbelangen Kijkduin, Den Haag
21. Stichting Duinbehoud en Stichting Westlandse Natuur, Leiden
22. A.J. van der Burg, Den Haag
23. J.P. Fioole, Den Haag
24. VeV Residence Zeehaghe, Den Haag/Kijkduin
25. W.H. de Jong, Den Haag
26. Brandweer Haaglanden, Den Haag

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Masterplan Kijkduin

De gemeente Den Haag heeft het voornemen het Masterplan Kijkduin vast te stellen. In dit Masterplan geeft de gemeente Den Haag haar visie op de ontwikkelingen in Kijkduin voor onder meer wonen en recreëren. Bij dit masterplan wordt een milieueffectrapportageprocedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2827-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

